ਰਫਿਕ ਕੁਰੈਸ਼ੀ

ਬਨਾਮ

ਨਾਰਕੋਟੀਕ ਕੰਟਰੋਲ ਬੁਰਯੂ ਪੂਰਬੀ ਜ਼ੋਨਲ ਯੂਨਿਟ

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 567)

ਮਈ 07,2019

[ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਕੇ. ਐੱਮ. ਜੋਸਫ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1985-ਐਸ. ਐਸ. 15(ਏ), 16,21 (ਸੀ), 31,32ਬੀ - ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ। 32ਬੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। 21(ਸੀ) 18 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਝੱਲਣਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ-ਆਯੋਜਿਤਃ 1985 ਐਕਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ-ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ-ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 21(ਸੀ) - ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ "ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ" - s.32ਬੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਸੈਕਸ਼ਨ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ। 32ਬੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰੋ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਲੱਗੇ, ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਹੀਰੋਇਨ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਤਰਾ 8.175 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 609.6ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਰਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਸਮੇਤ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੈਰੀਅਰ ਸੀ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ 12 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ-12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ

ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ-ਸਜ਼ਾ-ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 2001 ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 32 ਨੂੰ 2001 ਦੇ ਐਕਟ 9 ਦੁਆਰਾ 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ, 1985 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ "ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।" ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 15 (ਏ) ਵਰਗੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 2001 ਦੇ ਐਕਟ 9 ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕੈਦ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦੇ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1.2 ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 32ਬੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਤੱਕ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਢੁਕਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ "ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈਃ ((ਅ) ਅਦਾਲਤ, ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ "ਅਜਿਹੇ

ਕਾਰਕਾਂ" ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ; (ਅ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।

1.3 ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 20 ਗੁਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਕਿ ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਕ ਲੈਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਦੇ ਖੰਡਾਂ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1.4 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ, (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਕ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ (ਏ ਤੋਂ ਐਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਹੀਰੋਇਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 8.175 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਹੀਰੋਇਨ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ 609.6 ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ 609.6 ਜੀ. ਐੱਮ. ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ

ਅਨੁਸਾਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 16 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੈਰੀਅਰ ਸੀ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 12 ਸਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 567/2019.

ਸੀ. ਆਰ. ਏ. ਨੰਬਰ 661/2014 ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 17.04.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਬੈਨਰਜੀ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਵੀਨਾ ਗੌਤਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀਮਾ ਬੇਨਗਨੀ, ਅਨਸ ਜ਼ੈਦੀ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਵਕੀਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਪੀ. ਐੱਸ. ਨਰਸਿਮਹਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ., ਐੱਮ. ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਆਰ. ਰਾਓ, ਸਾਰਥ ਐੱਸ. ਜਨਾਰਦਨ, ਕੇ. ਨਰਸਿੰਭਾ ਮੂਰਤੀ, ਰਾਹੁਲ ਟੀ., ਵੀ. ਸੀ. ਸ਼ੁਕਲਾ, ਸੁੰਦੇਰਾ ਵੀ. ਐੱਨ. ਐੱਲ., ਆਬਿਦ ਅਲੀ ਬੀਰਨ ਪੀ., ਐਡ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਤਹਿਤ 18 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 16 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ 26.11.2018 'ਤੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

2. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਤੱਕ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਭੜਕਾਊ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੁਮਾਰ ਵਾਜਪਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ (2016) 95 ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਸੀ. 896 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਮ ਆਸਰੇ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ ਨੇ ਸਾਲ 2015 ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 894 ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਧਾਰਾ 32ਬੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

7. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦੇ ਉੱਭਰੇ ਹਨ, ਉਹ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਮੁੱਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨਃ -

(i) ਕੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਤੱਕ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

(ii) ਕੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ?

ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

8. ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਜੋ ਕੇਸ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ -

" 21. ਨਿਰਮਿਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ। - ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਵੇਚਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ, ਆਵਾਜਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਦਰਾਮਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜ ਨਿਰਯਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਤਿਆਰ ਦਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਏ) ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

(ਬੀ) ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪਰ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(ਸੀ) ਜਿੱਥੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਜੋ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈਃ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੋ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। "

9. ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਏ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ 2001 ਦੇ ਐਕਟ 9 ਦੁਆਰਾ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈਃ -

" 32ਬੀ. ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਕ। - ਜਿੱਥੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤਃ -

(ਏ) (ਅਪਰਾਧੀ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਧਮਕੀ;

(ਬੀ) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ;

(ਸੀ) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ਡੀ) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਸੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਸਹੂਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਿਅਕ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ;

(ਈ) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਸੰਗਠਿਤ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ
(ਐਫ) ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ”

10. ਐਕਟ, 1985 ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ "ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।" ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਧਾਰਾ 15 (ਏ) ਵਰਗੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 16 ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਜੋ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 2001 ਦੇ ਐਕਟ 9 ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 31 ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ, ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਕੈਦ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਆਦ ਦੇ ਡੇਢ ਗੁਣਾ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਨੂੰ 2001 ਦੇ ਐਕਟ 9 ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2001 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ 9 ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈਃ

“ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨਃ - 2001 ਦਾ ਸੋਧ ਐਕਟ 9: - ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਤਸਕਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਿਵਾਰਕ ਸਜ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਦੇਰੀ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਰਕ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਗੰਭੀਰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਜ਼ਾ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। "

12. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 32ਬੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ ਏ ਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ (ਏ) ਤੋਂ (ਐਫ) ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਦਾਲਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਕ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

14. ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਸਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਇਸ ਵਾਕੰਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਕੈਦ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈਃ (ਏ) ਅਦਾਲਤ, ਜਿੱਥੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ "ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ";

(ਬੀ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ।

15. ਕਾਨੂੰਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ

ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਧਾਰਾ 21 (ਸੀ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜੋ ਵੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਨਿਰਮਿਤ ਦਵਾਈ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦਾ 20 ਗੁਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਰਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

16. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਾਕਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ (2004) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 518 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

“19. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ੍ਹਨ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥਹੀਣ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝਿਜਕਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। (ਜਸਟਿਸ ਜੀ. ਪੀ. ਸਿੰਘਃ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਸਫ਼ੇ 58 ਅਤੇ 751,9 ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) "

17. ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ੍ਹਨਾ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਦੇ ਖੰਡਾਂ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਾਜਪਾਈ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ, (2016) 95 ਏ. ਸੀ. ਆਰ. ਸੀ. 896 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪੈਰਾ 39 ਅਤੇ 40 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ:

“39. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8/20 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

40. ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 1 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਆਰ. ਆਈ. ਅਤੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸੋਧਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ”

19. ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਕ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਉੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ 2008 ਦੀ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ ਪਾਲ ਬਨਾਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ, ਜਿੱਥੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈਃ

“13. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 (ਬੀ) (2) (ਸੀ) ਤਹਿਤ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਖੰਡ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਨ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ। ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਿਛਲਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਜਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪਿਛਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੁਣ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 56 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਪੂਰਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਭੰਗ ਦੀ ਰਿਟੇਲਰ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਝੱਲੀ ਗਈ ਕੈਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਧਾਰਣ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ”

20. ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੈ। 2015 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ.894, ਰਾਮ ਆਸਰੇ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਰਾਜ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ

“59.....ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ", ਇਸ ਲਈ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਨਿਆਂ ਮਿੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ”

21. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਵਿੱਚ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਮੁਰਾਰੀ ਪਾਲ ਅਤੇ ਰਾਮ ਆਸਰੇ (ਉੱਪਰ) ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 32 ਬੀ ਦਾ ਸਕੋਪ

22. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ, (ਏ) ਤੋਂ (ਐੱਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਕ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਕ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 32 ਬੀ (ਏ ਤੋਂ ਐਫ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

23. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਹੀਰੋਇਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਾਤਰਾ 8.175 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਹੀਰੋਇਨ ਦੀ ਅਸਲ ਮਾਤਰਾ ਜੋ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ 609.6 ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ 609.6 ਜੀ. ਐੱਮ. ਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜੋ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 16 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕੈਰੀਅਰ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 12 ਸਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 12 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਦੀ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate